Recensie ‘Kamp’ - Wouter Hillaert - 3 februari 2026

Levenslang op kamp: Het Kwartier waarschuwt voor de dreigende dictatuur ⭐⭐⭐

In ‘Kamp’ zit een fijne cast onder leiding van Tania Van der Sanden gevangen in schamele barakken tussen schrikdraad. Maar ook in een wat schematisch verhaal.

Mocht theatergezelschap Het Kwartier ooit een nieuwe baseline zoeken, zou “bijdehand bij de tijd” een goede optie zijn. Steevast tekent het Mechelse tweespan van schrijver Freek Mariën en regisseur Carl von Winckelmann voor urgente maatschappelijke vraagstukken, vertaald in frisse stukken van klassieke snit, met afgelijnde personages. Van MeToo en klimaat tot de illusie van maakbaar succes: steeds bevragen ze pertinent hoe het met deze wereld verder moet.

Kamp, een coproductie met Theater Arsenaal, schetst geen vrolijk plaatje. Het toneelbeeld lijkt zelfs bewust te kandideren voor de prijs van poverste decor van het jaar. Tussen wat dode zwarte plassen op de vloer verrijst alleen een totempaal met een massa verlepte gele sjaaltjes. Ook de vijf naïeve figuren die aantreden met zo'n sjaaltje, doen denken aan een verzopen scoutskamp. Alleen blijkt hun kamp permanent. Ze zitten hier al jaren, in barakken zonder wc of lopend water. Er staan ook twee wachters rond, als donkere Michelinmannetjes van Hogerhand, de anonieme staatsmacht die hier de plak zwaait.

Vergeetput

Kamp voelt als een kruising tussen *Schindler's list* en *1984*. Het overspant een geschiedenis van de goelag en Guantánamo tot Gaza: het strafkamp (of zelfs vernietigingskamp?) als vergeetput voor de ongewenste entiteiten van de schijndemocratie.

Ook voor deze gevangenen geldt: vragen stellen kan dodelijk zijn. Alleen wordt hun kop-in-kasmentaliteit flink uitgedaagd, wanneer op een ochtend ineens een gevangene vermist blijkt. Tegelijk komt een filmmaker (Zouzou Ben Chikha in zijn eerste podiumrol in negen jaar) een schijndocumentaire draaien over hoe gelukkig iedereen hier is.

Daarmee heeft Mariën zichzelf stevig uitgedaagd als schrijver. Deels wil zijn stuk een ahistorische fabel zijn over mensen als dieren, over de uitsluitingsmechanismen van een wereld die per dag feller naar de rechtse wapenstok reikt. Tegelijk beoogt het een uiterst concrete en zelfs spannende plot, terwijl de gesloten situatie al van voor af aan duidelijk is.

Schipperen door het slijk

Het resultaat strandt ergens tussenin. De personages blijven tot op grote hoogte naïeve stripfiguren, zonder echt voelbare tragiek. Op hun best worden ze

sjablonen voor de mens die ineens toch ‘nee’ zegt, zoals de noodlijdende figuur van Tine Embrechts en de weifelende wachter van Jeroen Van der Ven.

De enige rol met doorgedreven diepgang is die van ‘kampoudste’ Tania Van der Sanden. Zij kent de harde waarheid, maar moet die continu goedpraten. Ze schippert tot aan haar knieën door het slijk. Waar loopt de grens van wat menselijk blijft? Waar begint en eindigt empathie? En met wie?

Zij is de spiegel die deze onderhoudende voorstelling ons uiteindelijk voorhoudt: de kijker die gewoon blijft toekijken. “Hoeveel beelden wil je? Hoeveel doden?” Van der Sandens epiloog is een rake waarschuwing tegen ons aller dreigende ‘*Wir haben es nicht gewusst’* van morgen. Daarin toont *Kamp* zich hoe dan ook bijdehand én bij de tijd.